

Jak oceniamy pracę zdalną po roku pandemii?

Pierwszy taki raport w Polsce

Mija właśnie rok od ogłoszenia pandemii COVID-19 i wprowadzenia rzeczywistości opartej na ograniczeniach i restrykcjach. Bez wątpienia, marzec 2020 otworzył kompletnie nowy rozdział w historii świata – codzienność zdominowaną przez przeniesienie pracy i edukacji w tryb online.

Skalę tej radykalnej zmiany odzwierciedla zwielokrotnione zapotrzebowanie na platformy do webinarów i wideokonferencji. Na przestrzeni całego roku, na samej tylko platformie ClickMeeting, odbyło się aż 2,316,074 wydarzeń online, które zgromadziło łącznie aż 30,779,244 uczestników.

Aby przyjrzeć się, jak Polacy oceniają realia spotkań online, w sierpniu 2020 przeprowadziliśmy ankietę, które wskazywały na plusy, minusy, oraz największe wyzwania pracy i nauki z domu.

Wstęp

Teraz nadszedł czas na ponowną analizę nastrojów w kontekście pracy zdalnej równo po 12 miesiącach od momentu, kiedy firmy i instytucje musiały przestawić się na całkowity lub częściowy model pracy i komunikacji online:

- Czy firmy planują powrót do biur w 2021 roku?
- Czy po pandemii chcemy kontynuować pracę z domu?
- Czy nasze warunki domowe sprzyjają do wykonywania pracy?
- Czy nasi pracodawcy rekompensują koszty związane z trybem home office?
- Czy oczekujemy od pracodawców możliwości konsultacji psychologicznych?

Przyjrzyjmy się odpowiedziom na te oraz szereg innych pytań.

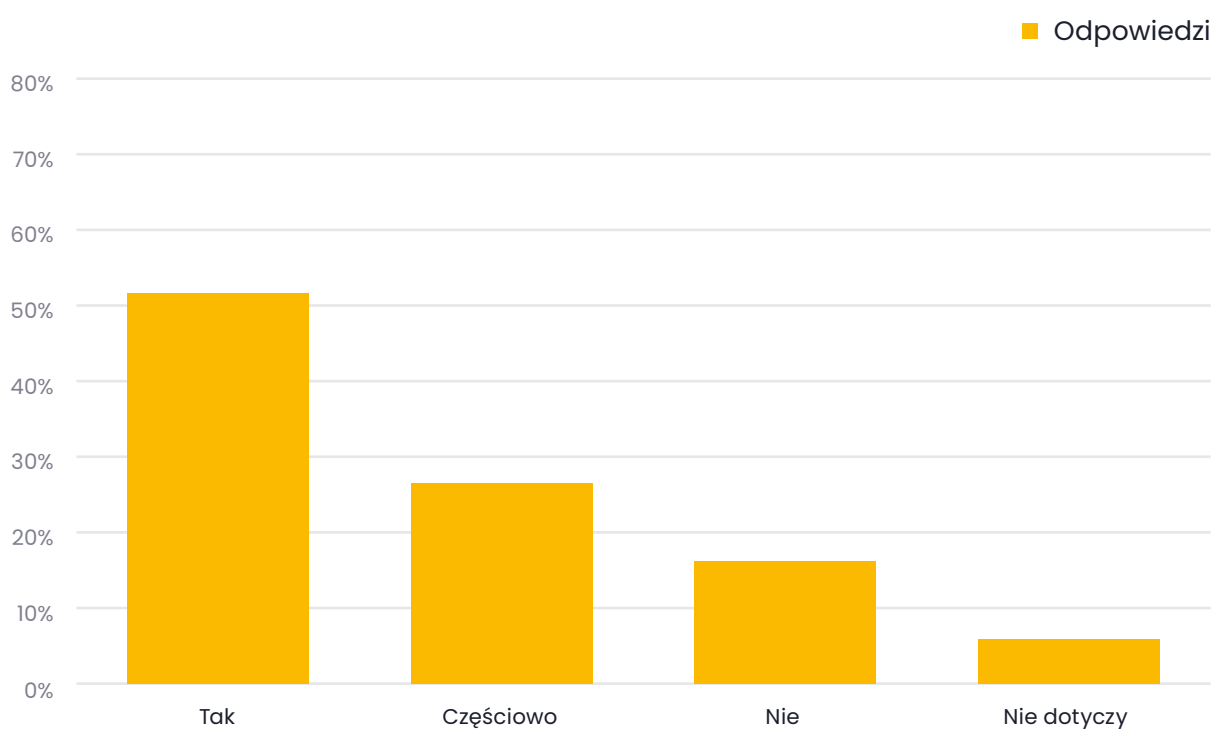
Ponad połowa z nas nadal pracuje całkowicie zdalnie

To jak obecnie wygląda praca zdalna? Ponad połowa naszych ankietowanych (**51,5%**) potwierdza, że nadal wykonuje swoje zawodowe obowiązki w domowym zaciszu.

Rozwiązanie hybrydowe to pracownicza codzienność dla przeszło jednej czwartej badanych (**26,5%**). Z kolei **16%** zaznacza, że **nie pracuje online**, co jest spadkiem o 9 punktów procentowych w stosunku do ankiety, którą przeprowadzaliśmy w sierpniu 2020 roku.

Natomiast dla pozostałych **6%** to pytanie nie znajduje zastosowania.

Czy obecnie pracujesz zdalnie?

Czy firmy planują powrót do biur w 2021 roku?

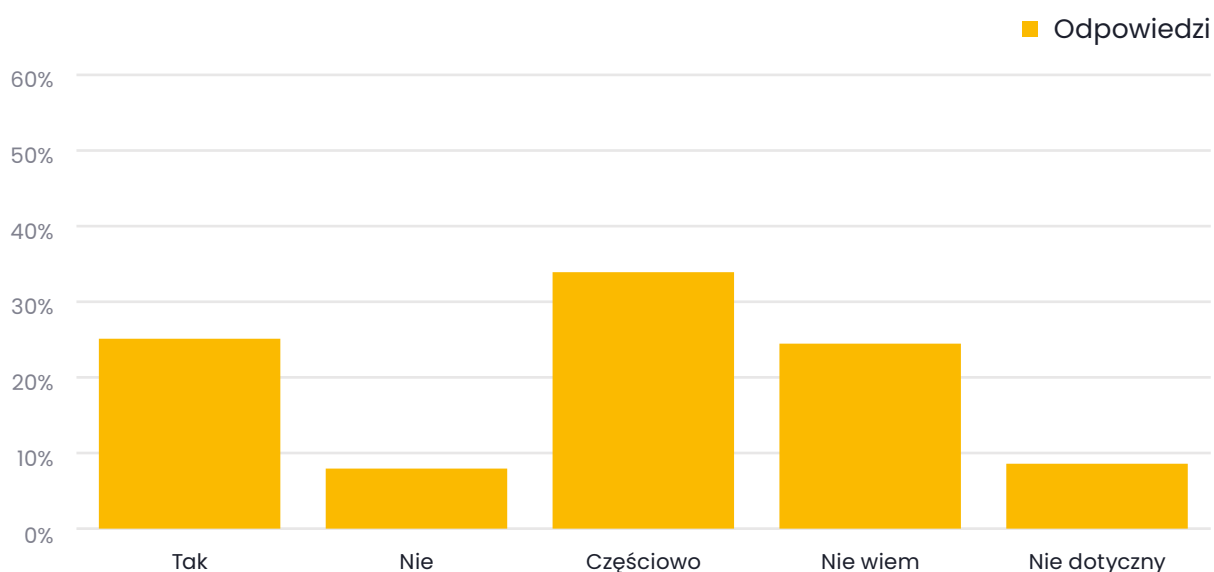
Bez wątpienia, rok pandemii kompletnie przeorganizował system pracy dla wielu przedsiębiorstw. Czy możemy się spodziewać, że pracownicy powrócą do biurowej rzeczywistości w tym roku?

Odpowiedzi na to pytanie nie wyznaczają jednoznacznej prognozy. Z **34%** głosów wygrywa opinia o **częściowym powrocie firm do biur**, czyli o wprowadzeniu hybrydowego modelu pracy.

Tuż za nią, z wynikiem **25%**, plasują się ankietowani, którzy są pewni, ale aż **24% nie ma pojęcia, jak będzie wyglądać ten rok pod kątem pracy z domu**.

Badani, którzy są przekonani o **pozostaniu w trybie home office**, stanowią **8%**, a pozostałych 9% osób ten wybór nie dotyczy.

Czy Twoja firma planuje powrót do pracy z biura w 2021?

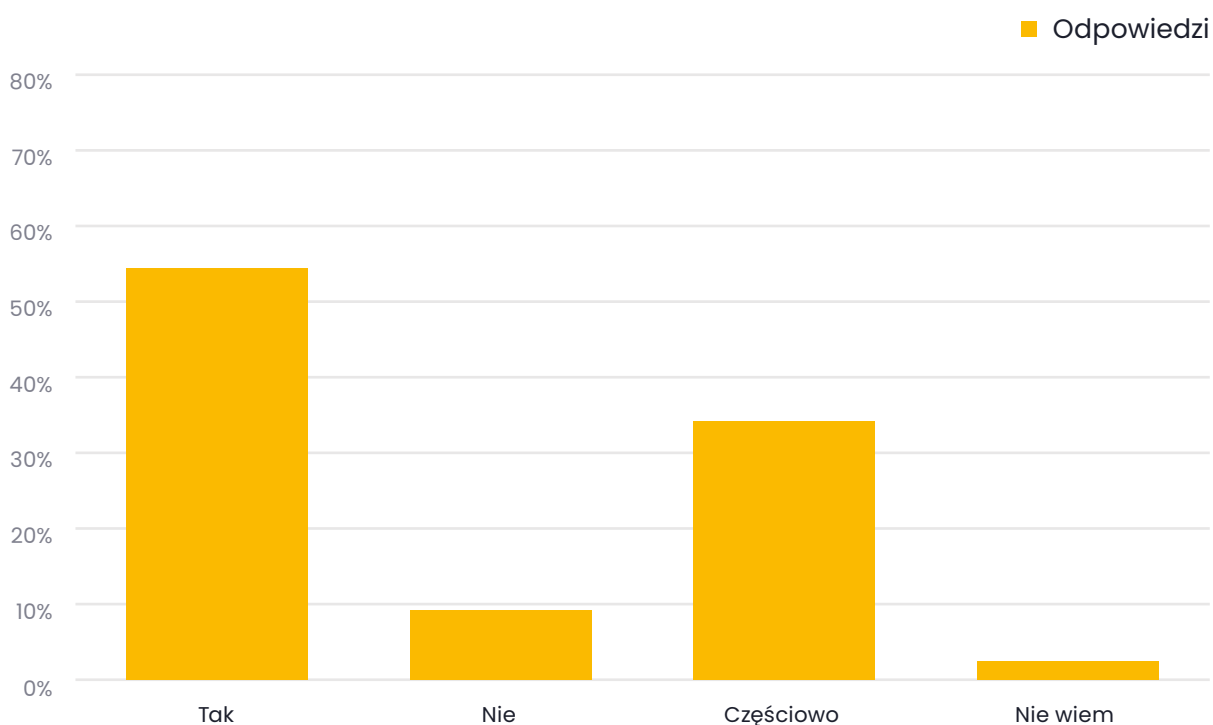
Czy praca online zostanie z nami po pandemii?

Czy mimo niejednoznacznej wizji dotyczącej powrotu do biur jesteśmy za utrzymaniem pracy online po zakończeniu pandemii? Zdecydowanie tak. Aż **54%** badanych **chce dalej korzystać z wirtualnego modelu pracy** po zniesieniu ograniczeń.

Za **modelem hybrydowym**, będącym kombinacją pracy z domu z jej tradycyjnym poprzednikiem, opowiada się **34%**.

Z kolei, **przeciwnicy** korzystania z **pracy online** stanowią **9%** badanych.

Czy po pandemii chcesz dalej korzystać z pracy online?

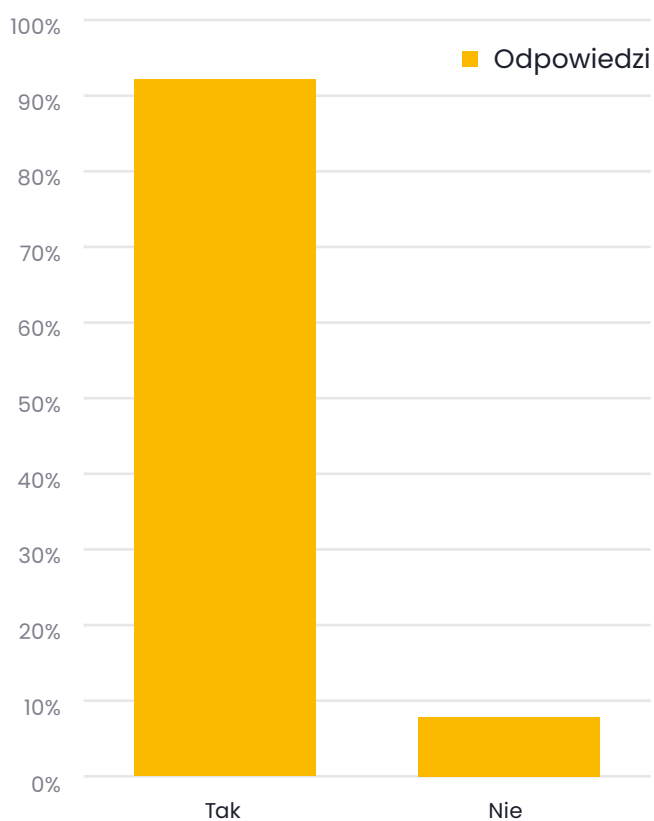
Sprzęt do pracy online – jesteśmy lepiej przygotowani niż w połowie 2020 roku

Poza preferencjami dotyczącymi systemu pracy zbadaliśmy również stopień przygotowania do wykonywania pracy z domu, jeśli chodzi o sprzęt – komputer, monitory czy dodatkowe akcesoria.

Miażdżąca większość respondentów, w sile **92%**, potwierdza, że ich hardware jest **odpowiednio dobry do pracy online**. Możemy tutaj mówić o poprawie sytuacji w odniesieniu do sierpnia 2020 roku, kiedy to o 4% mniej ankietowanych deklarowało, że wszystko jest w porządku z ich narzędziami pracy.

Warto odnotować, że dla **8%** osób kwestia sprzętowa jest nadal **problematiczna**.

Czy posiadasz (w domu) wystarczający sprzęt do pracy i/lub nauki zdalnej?

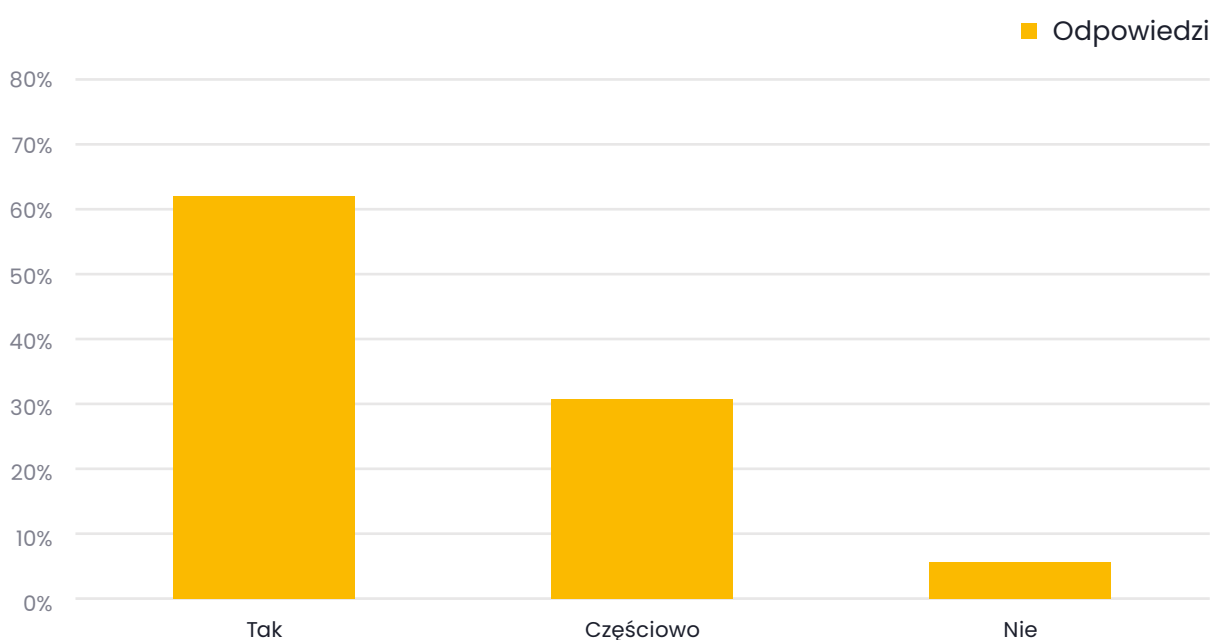
Poprawiły się nasze warunki do pracy w domu

Odpowiedni sprzęt komputerowy to jedno, a dostęp do przestrzeni, w której można wygodnie i w spokoju wykonywać pracę to drugie.

Również w tym aspekcie widać progres w stosunku do sierpnia 2020 roku, ponieważ odsetek osób zadowolonych z warunków domowego biura **wzrósł o 4%** i obecnie wynosi aż **63%**.

Nie należy jednak zapominać, że znaczące **31%** badanych tylko **częściowo** uznaje swoje warunki do pracy z domu za **odpowiednie**, a **6%** ma negatywne odczucia w tym zakresie.

Czy masz w domu odpowiednie warunki do pracy i/lub pracy zdalnej? (przestrzeń, cisza)

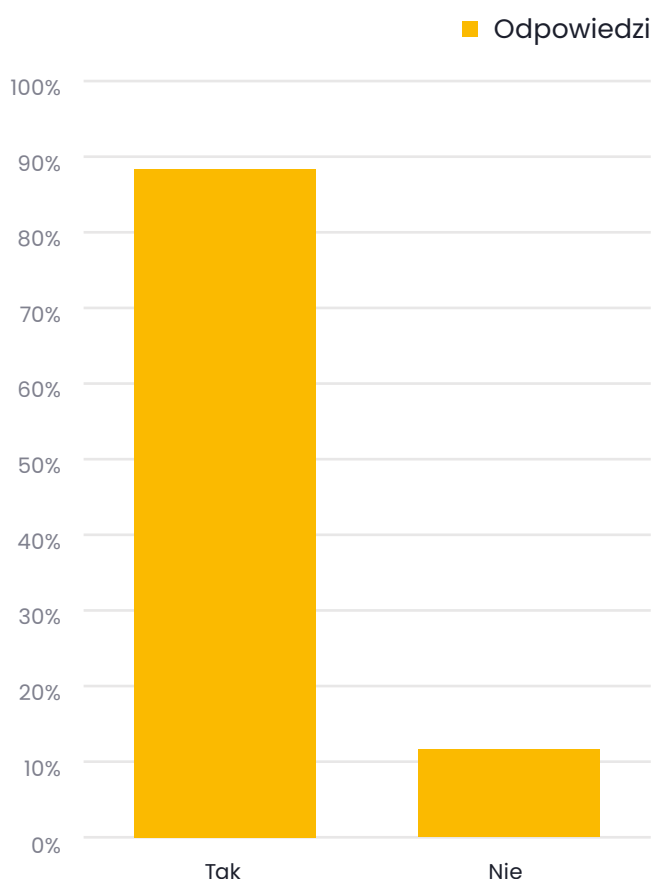
Czy jakość połączenia z Internetem jest odpowiednia do pracy zdalnej?

Praca online z definicji opiera się na połączeniu z Internetem. Jeśli jego jakość zawodzi, trudno o efektywną i niefrustrującą pracę z domu.

Na szczęście **szybki Internet działa bez zarzutu** dla większości – aż **88%** uważa, że ich sieć działa, jak powinna, i ponownie mamy do czynienia z poprawą nastrojów względem sierpnia 2020 roku, kiedy taką odpowiedź zaznaczyło o 8% mniej osób.

Na wieszający się Internet **narzeka** pozostałe **12%** badanych.

Czy jakość połączenia z Internetem jest odpowiednia do pracy i/lub nauki zdalnej?

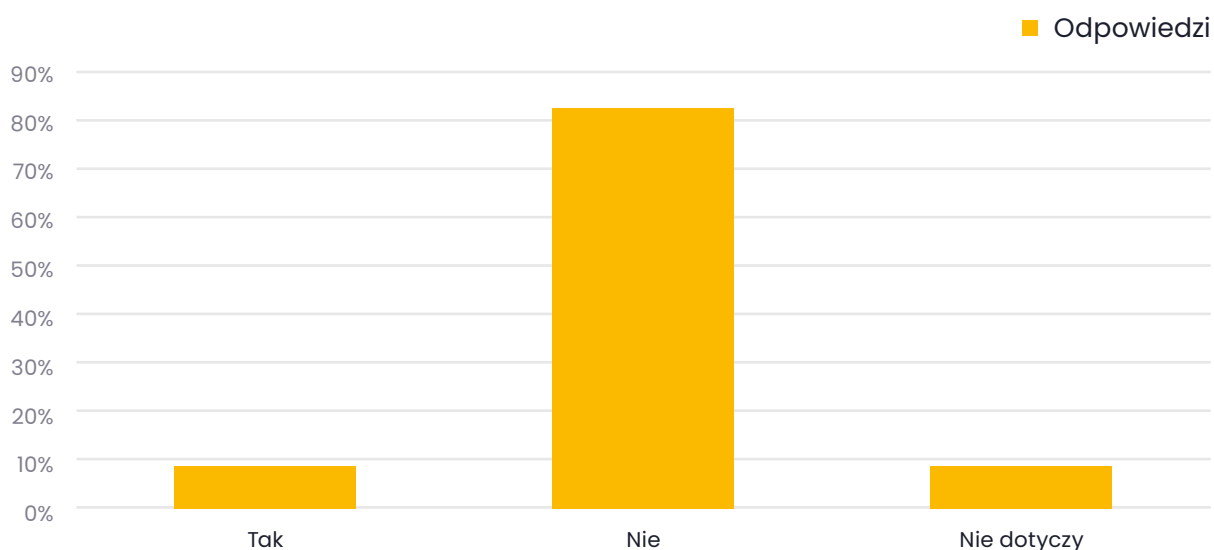
Pracowniku, koszty są po Twojej stronie!

Praca w modelu *home office*, mimo że dzięki niej zyskujemy czas i pieniądze, które pochłaniały nam dojazdy do biur, wiąże się z dodatkowymi obciążeniami finansowymi, jeśli chodzi o domowe zużycie prądu, wody czy Internetu. Bardziej eksploatujemy nasze meble czy sprzęt komputerowy (jeśli korzystamy z prywatnego).

Czy szefowie są skłonni rekompensować nam dodatkowe koszty? Niestety, badania wykazują, że tak się nie dzieje. Aż **83%** osób przyznaje, że ich pracodawcy **nie dorzucają się do większych wydatków związanych z pracą z domu**.

Zaledwie **9%** ankietowanych potwierdza, że **otrzymują tego typu wsparcie finansowe**.

Czy Twoja firma rekompensuje Ci koszty związane z pracą zdalną? (woda, prąd, sprzęt, Internet, etc.)

Praca zdalna powinna iść w parze z dodatkowymi korzyściami

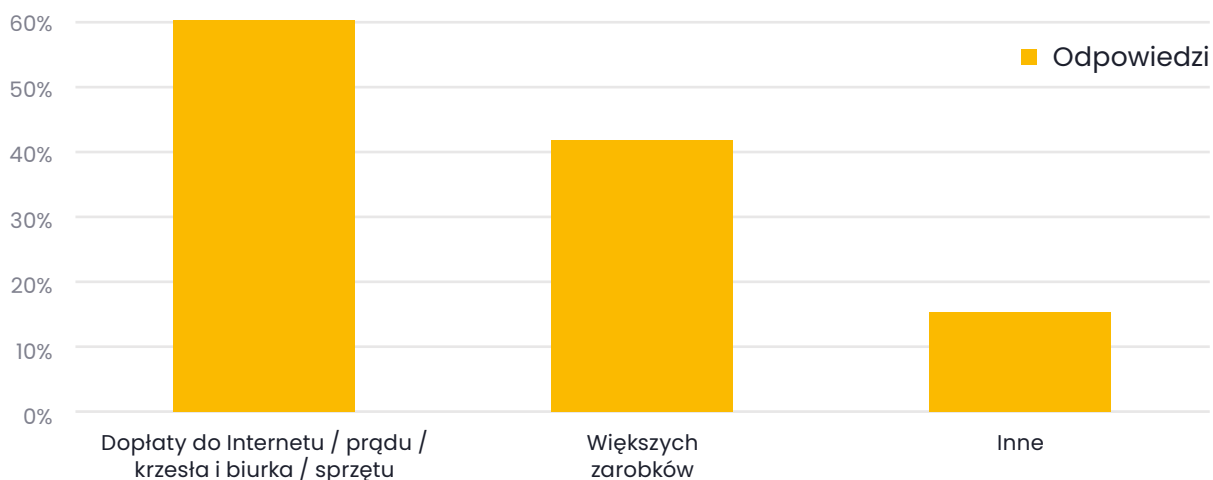
Czy w związku z przeniesieniem naszego życia zawodowego na grunt domowy oczekujemy od pracodawców czegoś w zamian?

Wspomniane powyżej **dopłaty do zwiększonych wydatków** za prąd, wodę, Internet czy zużycie sprzętu, wygrywają w tym zestawieniu z wynikiem **60%** głosów. Co prawda, to o 4% mniej niż w naszym badaniu z sierpnia ubiegłego roku, ale nadal jest to przodujący aspekt.

Na drugiej pozycji znajduje się **podwyższenie wynagrodzenia** – taką potrzebę potwierdza aż **42%** badanych.

Pozostałe osoby (**16%**), które wzięły udział w ankiecie, wskazywały na inne rodzaje benefitów czy działań, które mogłyby wprowadzić przedsiębiorstwa, takie jak na przykład: wprowadzenie zadaniowego, a nie czasowego rozliczania pracownika, pieniądze na lunch, czy wizyt u okulisty, ortopedy, czy masażysty.

Jakich benefitów oczekujesz w związku z pracą zdalną?

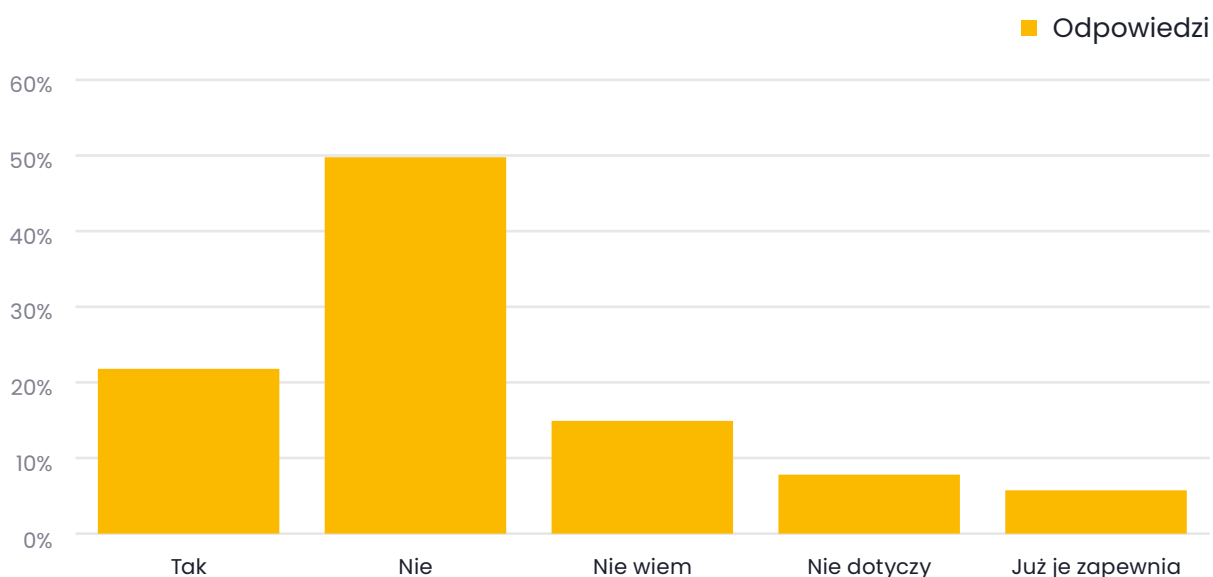
Czy chcemy, aby pracodawcy zapewniali pomoc psychologa?

Kolejny aspekt, który postanowiliśmy przeanalizować w naszym raporcie, dotyczy wpływu tej rewolucyjnej zmiany w systemie pracy na zdrowie psychiczne. Czy po trwającej rok pandemii, potrzebujemy od swoich pracodawców możliwości konsultacji psychologicznych?

Połowa ankietowanych nie chce od szefów dobrowolnej konsultacji z psychologiem ze względu na pracę zdalną.

Przeciwnego zdania jest **22%** respondentów, którzy deklarują **chęć uzyskania takiej pomocy**. Z tego typu wsparcia korzysta już **6%** badanych, a kolejne **23%** mają trudność z odpowiedzią na to pytanie.

Czy chcesz, by Twój pracodawca zapewnił Ci dobrowolne konsultacje z psychologiem w związku z pracą zdalną?

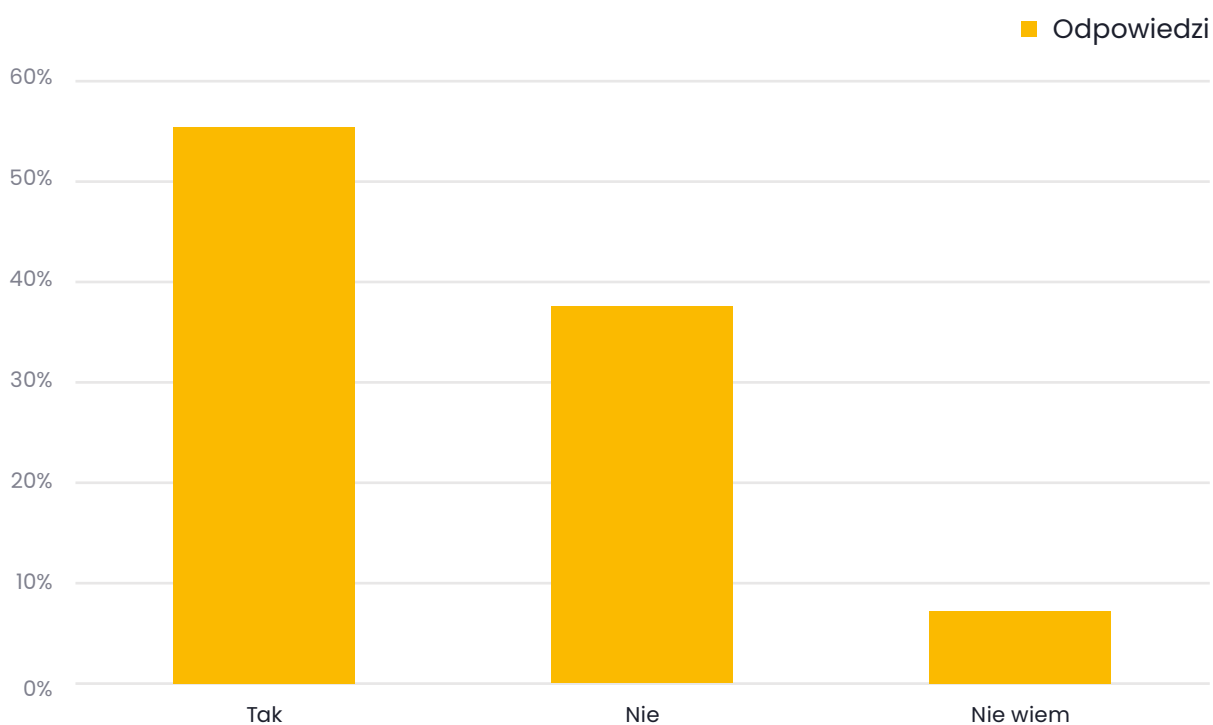
Pracujemy zdalnie = pracujemy dłużej

Przeniesienie pracy z przestrzeni biurowych do domowych sprawiło, że zatarły się granice między tymi dwoma niegdyś oddzielnymi światami.

Czy ta zmiana wpłynęła na nasz czas pracy? Przeważająco 56% respondentów uważa, że tak – pracujemy dłużej, od kiedy naszym biurem stał się dom.

Z kolei 38% ankietowanych zaprzecza tezie, że czas pracy się wydłużył pod wpływem pandemii. Dla pozostałych 6% jest to kwestia trudna do rozstrzygnięcia.

Czy Twój czas pracy wydłużył się odkąd pracujesz zdalnie?

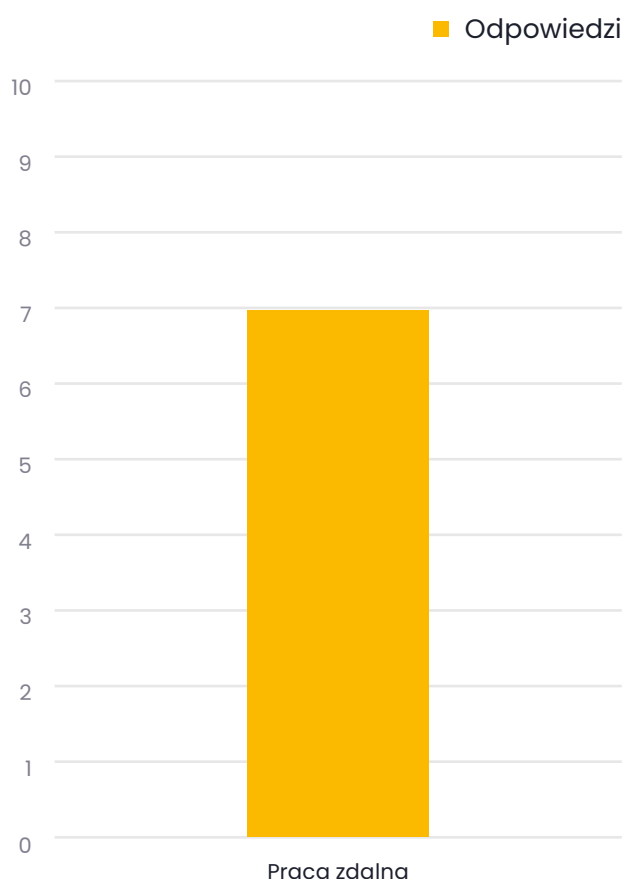

Zdecydowanie lubimy pracować zdalnie

Czas przyjrzeć się, jakie emocje wywołuje temat pracy online po roku pandemii. Odpowiedzi na to pytanie „Czy lubisz pracować zdalnie?” ułożyliśmy w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznaczało „Zupełnie nie lubię”, a 10 odpowiadało za ocenę pod tytułem „Bardzo lubię”.

Na bazie zaznaczonych punktów byliśmy w stanie określić średnią na poziomie 7. Jest to niewątpliwie ocena pozytywna, pokazująca, że lubimy pracę w trybie online.

Czy lubisz pracować zdalnie?

Co preferujemy – pracę zdalną, stacjonarną czy hybrydową?

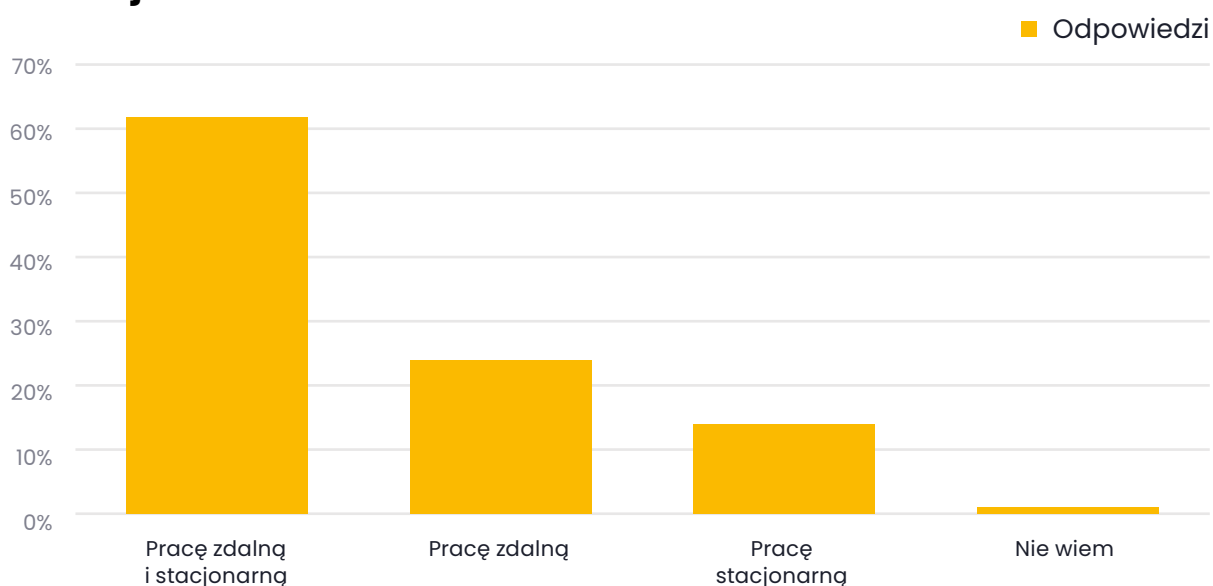
Jak natomiast przedstawiają się nasze preferencje w odniesieniu do konkretnych systemów pracy? Czy wolimy pracę w biurze, w domu, czy może głosujemy za modelem mieszanym?

Otóż zdecydowanie opowiadamy się za rozwiązaniem **hybrydowym** – za znalezieniem kompromisu między pracą w biurze a w domu optuje aż **62%** respondentów. Jest to wzrost popularności tego modelu względem ankiety z sierpnia 2020 roku, gdzie za takim wariantem głosowało o **4%** mniej osób.

Grupa **zwolenników pełnej pracy zdalnej** liczy **24%** i uszczupłała o 5 punktów procentowych w porównaniu do poprzedniego raportu.

Powrót do rzeczywistości biurowej jest popierany przez **14%**, co jest o 5% lepszym wynikiem niż przy poprzednim podejściu do tematu.

Co preferujesz?

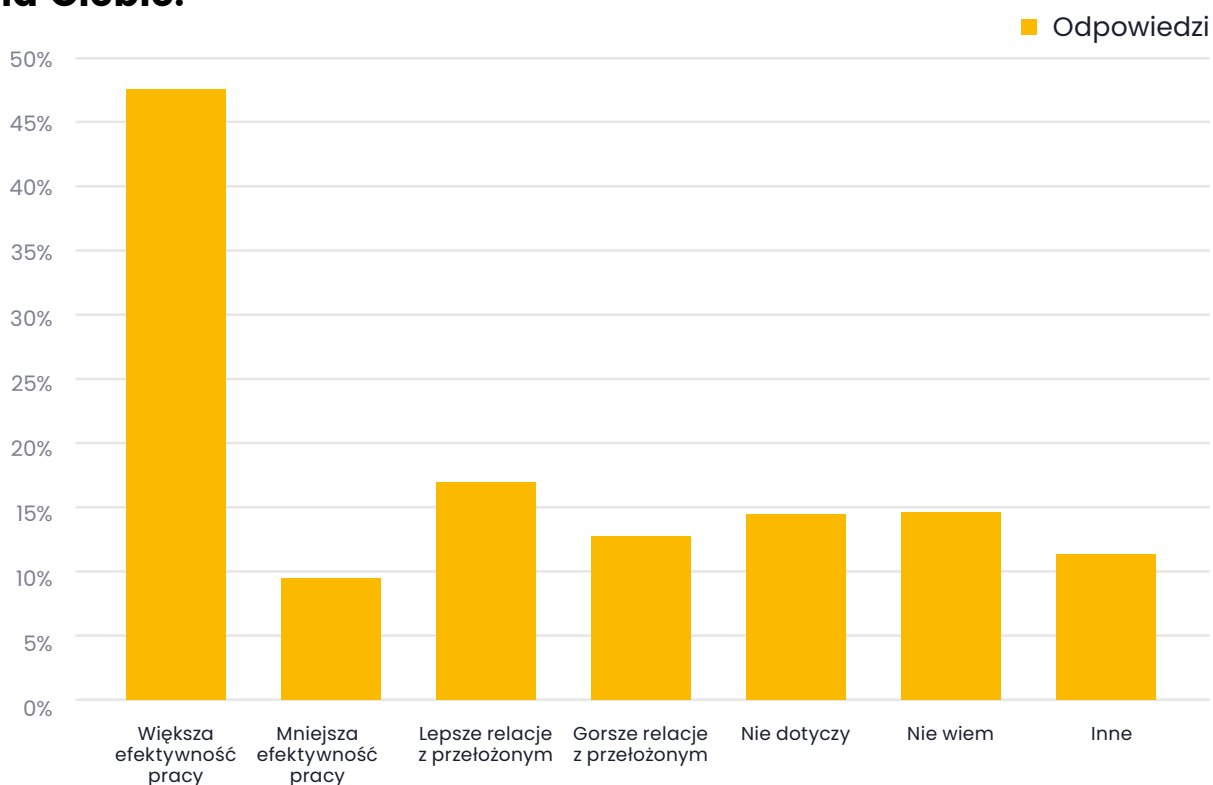

Na co przekłada się brak bezpośredniego nadzoru i zdalny kontakt z szefem?

Praca w domu oznacza, że jesteśmy odseparowani od bezpośredniego kontaktu z innymi pracownikami i menadżerami, a widzimy się nawzajem jedynie podczas wideokonferencji.

Sprawdziliśmy, czy taki brak bezpośredniego nadzoru i zdalny kontakt z szefem wpływa na jakość pracy. Aż **48%** respondentów uważa, że przekłada się to **większą efektywność pracy**. Zaledwie 9% ankietowanych twierdzi, że jest odwrotnie. Według **17%** badanych praca online wpływa na **poprawę relacji z szefem**. Tuż za nimi jest grupa **13%** pracowników, którzy dostrzegają **pogorszenie stosunków z przełożonym**.

Brak bezpośredniego nadzoru i zdalny kontakt z kierownictwem to dla Ciebie:

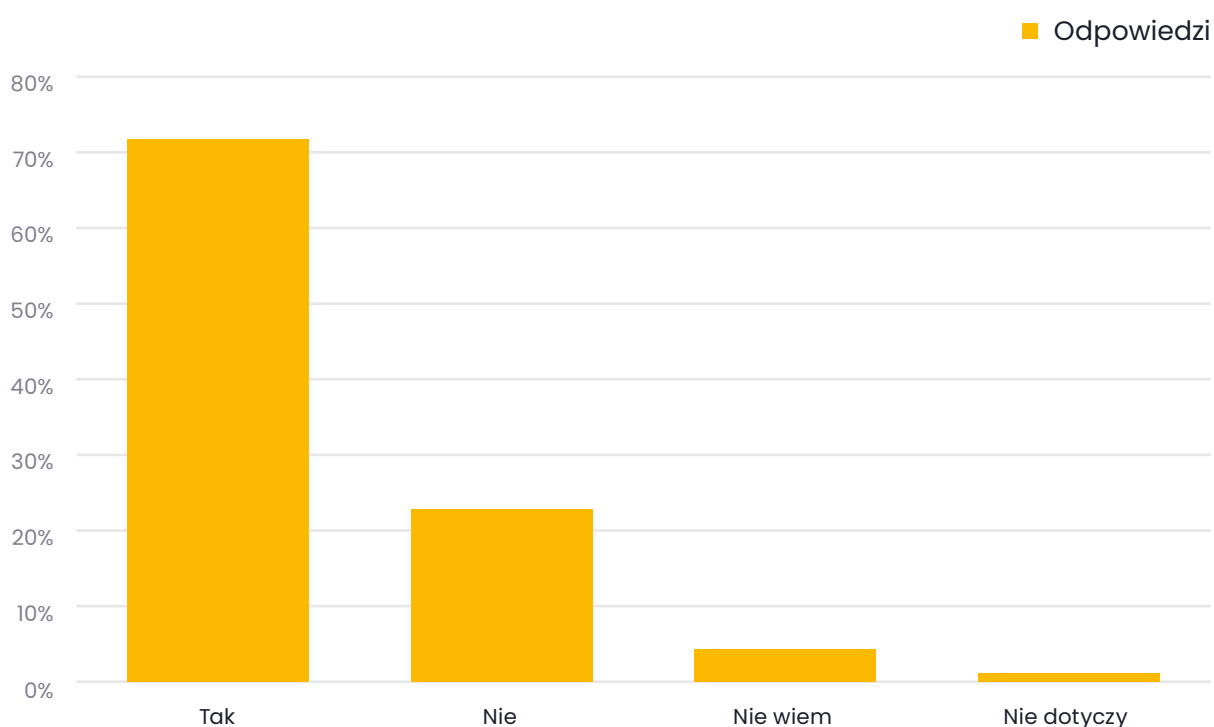
Praca online pozwala nam zaoszczędzić czas

Skoro jesteśmy przy efektywności, to warto ponownie przyjrzeć się wpływowi pracy zdalnej na oszczędność czasu.

Przeważające **72%** respondentów potwierdza, że **zyskuje na czasie, pracując zdalnie**. Jednak jest to nieco niższy wynik niż po pierwszej fali pandemii, kiedy to aż 76% osób zaznaczała taką odpowiedź.

Na drugim biegunie, **23%** badanych uważa, że **home office to nie oszczędność czasu**, co oznacza, że opinia się wzmocniła o 7% względem ostatniej ankiety.

Czy praca zdalna pozwala Ci zaoszczędzić czas w porównaniu do pracy stacjonarnej?

Jak bardzo brakuje nam relacji interpersonalnych?

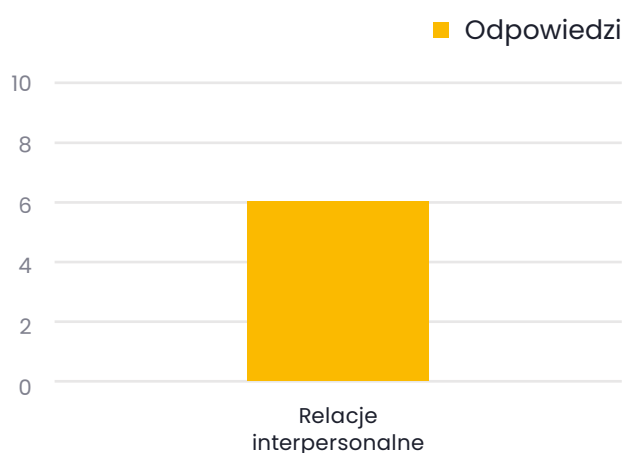
Coraz mocniej doskwiera nam brak bezpośredniego kontaktu z innymi pracownikami, który pamiętamy z czasów sprzed pandemii.

W skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza „Zupełnie nie brakuje” a 10 – „Bardzo brakuje”, średnia oddanych głosów wskazuje na **6**.

Rozkładając te głosy na czynniki pierwsze i zestawiając je z analogicznym pytaniem z sierpnia 2020 roku, możemy stwierdzić, że pogłębia się nasza tęsknota za relacjami interpersonalnymi.

W sierpniowej ankiecie **20%** respondentów wskazywało na **duży brak relacji** (ocena 9 i 10), a w najnowszym badaniu w lutym tę samą ocenę zaznaczyło aż **32%** ankietowanych. To znaczący wzrost. Rezultat ten jest jeszcze bardziej pesymistyczny, gdy uwzględnimy też respondentów, którym brakuje relacji w średnim stopniu (oceny 7-8) – **21%**. Można zatem powiedzieć, że **53%** respondentów cierpi w jakimś stopniu z powodu brak relacji interpersonalnych pamiętanych z czasów biurowych.

W skali od 1 do 10 jak bardzo brakuje Ci relacji interpersonalnych w pracy zdalnej?

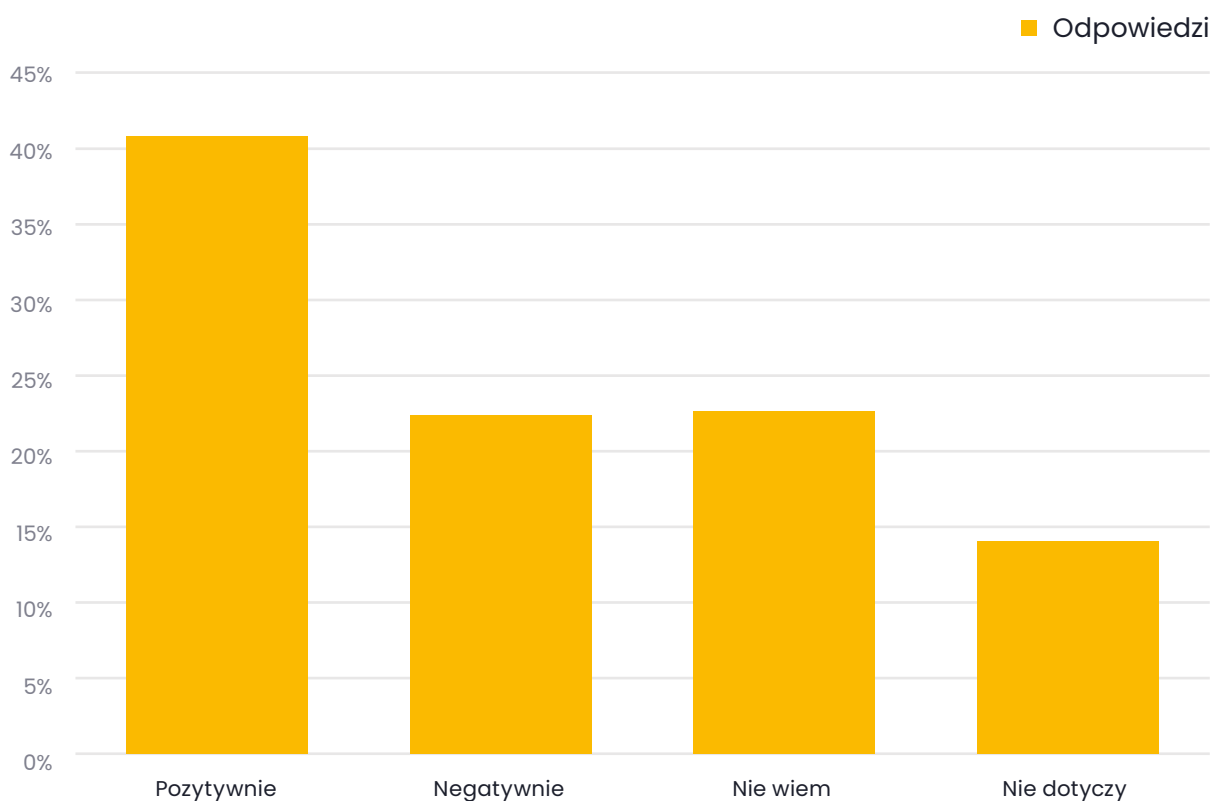

Jak praca online wpływa na nasze relacje osobiste?

Praca z domu naturalnie wiąże się z tym, że widzimy się naszymi domownikami praktycznie przez cały czas. Czy fakt, że nie znikamy do biur na większość dnia, wpływa na nasze relacje z najbliższymi?

Aż **42%** respondentów uważa, że ten model pracy **pozytywnie oddziałuje na relacje**. Z drugiej strony **22%** osób postrzega go w **negatywnym świetle**. Kolejne **22%** nie potrafi stwierdzić, czy coś się w tym aspekcie zmieniło, a pozostałych **14%** temat ten zupełnie nie dotyczy.

Jak praca online wpływa na Twoje relacje osobiste/domowe?

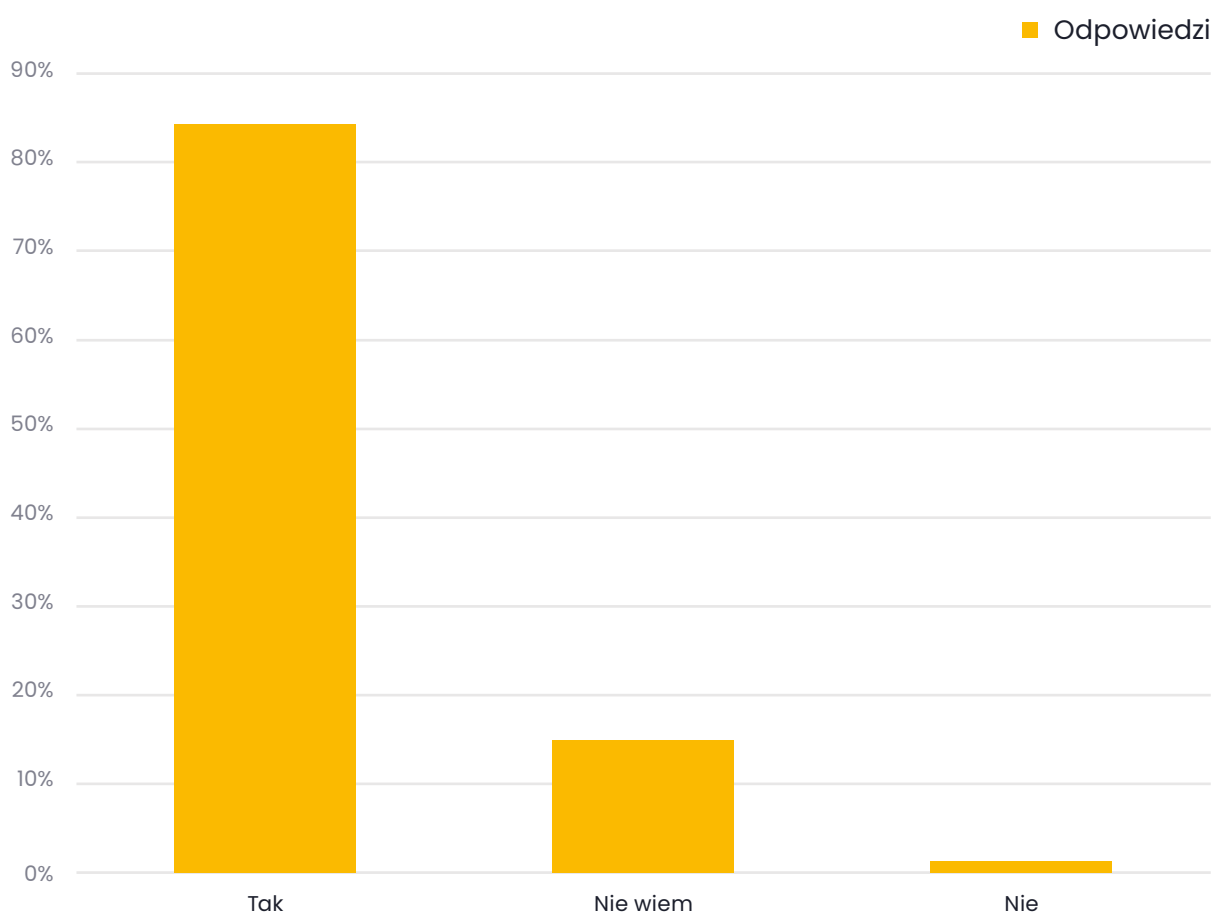
Czy praca zdalna powinna być regulowana kodeksem pracy?

Nasz raport zamyka kwestia regulacji prawnych, które wprowadziłyby porządek do rzeczywistości związanej z pracą zdalną.

Znakomita większość, bo aż **84%** badanych, stoi na stanowisku, że **praca z domu powinna być uwzględniona w kodeksie pracy**.

Zaledwie **1%** respondentów nie widzi konieczności skodyfikowania tego modelu pracy, a **15%** nie ma sprecyzowanej opinii w tym zakresie.

Czy praca zdalna powinna być uwzględniona w kodeksie pracy?

Równy rok dzieli nas od momentu, kiedy pandemia zrewolucjonizowała nasze życie, również w kontekście pracy. W tym raporcie przyjrzeliśmy się, jak postrzegamy pracę zdalną i czy są obszary, które wymagają poprawy.

Podsumowanie

Oto kluczowe wnioski:

- Nie wszyscy przeszli na model całkowitej pracy zdalnej. Z takiego rozwiązania korzysta połowa (**51,5%**) respondentów. Przeszło jedna czwarta (**26,5%**) potwierdza funkcjonowanie w modelu **hybrydowym**. Spada natomiast odsetek osób, które wykonują swoje obowiązki tradycyjnie – obecnie jest to **16%** badanych.
- Zauważamy przewagę firm (**34%** głosów), które planują **częściowy powrót do biur** w 2021. Kompletne **przywrócenie tradycyjnego systemu pracy** to deklaracja pozostałych **25%** respondentów. Dla kolejnych **24%** przyszłość w tym zakresie jest jedną wielką niewiadomą. Zaledwie **8%** jest przekonanych o kontynuowaniu **pracy zdalnej**.
- Jak chcemy pracować po zniesieniu pandemicznych ograniczeń? Aż **54%** chce dalej korzystać z modelu **pracy online**. **Hybrydowemu** rozwiązaniu kibicuje kolejne **34%** badanych. **Przeciwko home office** opowiada się **9%** respondentów.
- Komputery, monitory, akcesoria – jeśli chodzi o **sprzęt niezbędny do wykonywania pracy z domu**, to miążdzące **92%** badanych potwierdza, że wszystko jest w porządku. W stosunku do raportu z sierpnia 2020 roku możemy tu mówić o poprawie nastrojów o **4%**.
- Poprawiło się zadowolenie z warunków domowych biur – obecnie aż **63%** (wzrost o 4%) osób twierdzi, że **ma dogodną przestrzeń do wykonywania pracy z domu**. Jest częściowo w porządku – tak uważa **31%** badanych. Nie mamy dobrych warunków – alarmuje **6%** respondentów.
- **Nie mamy problemów z szybkim Internetem** w domu – to głos aż **88%** ankietowanych. Jest to o 8% lepszy wynik w porównaniu

do ankiety z sierpnia 2020 roku. Z wieszającą się siecią boryka się **12%** badanych.

- Pracodawcy nie dorzucają się pracownikom do większych wydatków za prąd, wodę, Internet czy eksploatację mebli – tak sytuacja przedstawia się dla większości, bo aż **83%** osób. Zaledwie **9%** ankietowanych potwierdza, że **otrzymują tego typu wsparcie finansowe**.
- Jeśli chodzi o oczekiwania pracowników względem firm, to właśnie **dopłaty do zwiększonych wydatków** wygrywają z wynikiem **60%** głosów. **Podwyższone wynagrodzenia** plasuje się na drugim miejscu – tego chciałoby aż **42%** respondentów.
- **Nie potrzebujemy dobrowolnych konsultacji psychologicznych** w związku z pracą zdalną – uważa **połowa ankietowanych**. Z kolei **22%** respondentów **oczekuje** od swoich szefów możliwości spotkań z psychologiem, a **6% już korzysta** z tego typu wsparcia.
- **Nasz czas pracy się wydłużył, od kiedy zaczęliśmy pracować z domu** – pod taką opinią podpisuje się **56%** respondentów. Natomiast **38%** osób nie uważa, że ta zmiana wpłynęła na to, że pracują więcej.
- **Lubimy pracować zdalnie** – w skali od 1 do 10, nasze pozytywne emocje względem pracy online wskazują na wartość 7.
- Spośród zdalnego, tradycyjnego i hybrydowego modelu pracy zdecydowanie wolimy **system hybrydowy** – za takim rozwiązaniem głosuje aż **62%**, o 4% więcej niż w sierpniu 2020 roku. Za **całkowitą pracą zdalną** optuje **24%** i jest to o 5% mniej niż w poprzednim badaniu. Całkowity powrót do biur zdobył o 5% więcej zwolenników i obecnie jest popierany przez **14%**.
- Brak bezpośredniego nadzoru i zdalny kontakt z szefem oznacza

większą efektywność pracy według **48%** badanych, ale tylko **9%** myśli odwrotnie. Taki układ wpływa też na **poprawę relacji z szefem** – jest to opinia **17%** ankietowanych. **Pogorszenie stosunków z przełożonym** ze względu na pracę online zauważa **13%** respondentów.

- **„Praca online pozwala nam zaoszczędzić czas”** – tak uważa aż **72%** ankietowanych, o 4% mniej niż w sierpniu 2020 roku. Rozrosła się grupa osób (z 16% do **23%**), które twierdzą, że **nie zyskują na czasie, pracując z domu**.
- **Coraz bardziej tęsknimy za relacjami interpersonalnymi**, które pamiętamy z czasów biurowych – **53%** osób w różnym stopniu ubolewa za brakiem bezpośredniego kontaktu z innymi ludźmi.
- **Praca zdalna pozytywnie wpływa na nasze relacje osobiste** – to opinia **42%** badanych. Natomiast znaczące **22%** zauważa **pogorszenie stosunków** z domownikami ze względu na pracę z domu.
- Kodeks pracy powinien wkroczyć do rzeczywistości pracy zdalnej – **za regulacjami prawnymi opowiada się aż 84% badanych**. Tylko **1%** nie widzi konieczności uwzględniania home office w kodeksie pracy.

Metodologia

Podstawą niniejszego raportu była internetowa ankieta przeprowadzona w styczniu i lutym 2021 roku. Grupa respondentów składająca się z 616 osób charakteryzuje się następującymi cechami:

Płeć:

- Kobiety – 82%
- Mężczyźni – 18%

Wiek:

- Poniżej 25 roku życia – 15%
- Między 25 a 40 rokiem życia – 51%
- Między 40 a 55 rokiem życia – 30%
- Powyżej 55 roku życia – 5%

Miejsce zamieszkania:

- Miejscowości poniżej 50 tysięcy mieszkańców – 23%
- Miejscowości między 50 a 500 tysięcy mieszkańców – 25%
- Miejscowości powyżej 500 tysięcy mieszkańców – 52%

Wykształcenie:

- Podstawowe – 2%
- Zawodowe – 1%
- Średnie – 12%
- Wyższe – 85%

